

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท : จังหวัดภูเก็ต

อาจารย์อภิรมย์ พรหมจรรยา	หัวหน้าโครงการ
อาจารย์ชุติมา ต่อเจริญ	ผู้ร่วมวิจัย
นายคมสัน รัชตพันธ์	ผู้ร่วมวิจัย

→ ๑๑/๑๑/๑๑
๑๑/๑๑/๑๑

๑๑๐

เลขหมู่.....๑๑๑.๑๑๑.๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑
Bib Key.....๑๑๑๑๑๑
.....

21 กรกฎาคม 2546

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวยุคใหม่ จังหวัดภูเก็ต ให้เป็นตัวอย่างในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อเตรียมความพร้อมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการประเมินศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. เพื่อฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถพัฒนาและวางแผนการท่องเที่ยวชุมชนของตนเองและบริเวณใกล้เคียงโดยการเข้ามามีส่วนร่วมและใช้เครื่องมือต่างๆ
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และผลประโยชน์ร่วมกันในกิจกรรมการท่องเที่ยว

วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ซึ่งข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถามของประชาชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวและบุคลากรจากองค์กรของรัฐ ข้อมูลทุติยภูมิได้จากการวิจัยเอกสาร การวิจัยนี้ได้ออกแบบเพื่อพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยว ให้มีจิตสำนึกและการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การศึกษาวิจัยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะผู้มีส่วนร่วมทุกคนสามารถทำประโยชน์ได้สูงสุดและแบ่งปันการใช้ทรัพยากร อันได้แก่ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์หา ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าไควสแควและความสอดคล้องของตัวแปรเพศและอายุโดยใช้ค่าความสัมพันธ์ Goodman and Kruskal's Gamma

ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวชุมชนในจังหวัดภูเก็ตเป็นการท่องเที่ยวที่สำคัญอีกประเภทหนึ่งที่มีศักยภาพที่จะส่งเสริมและพัฒนาได้ จากการคาดคะเนการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในอนาคตพบว่าการขยายตัวของนักท่องเที่ยวชุมชนจะเพิ่มอย่างรวดเร็ว และจากกรณีศึกษาชุมชนบ้านบางโรง ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นกรณีหนึ่งที่วิถีชีวิตของชาวบ้านกำลังเปลี่ยนแปลง โดยมีการรวมกลุ่มก่อตั้งชุมชนที่เข้มแข็ง มีการเริ่มทำกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้จัดตั้งขึ้น โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนและเกิดการจ้างงานให้คนในหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่าการพัฒนาท่องเที่ยวชุมชนขึ้นกับปัจจัย 3 ประการได้แก่ เศรษฐกิจ ระบบนิเวศ และสังคมวัฒนธรรม ตัวชี้วัดปัจจัยเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ การท่องเที่ยวชนบทจำเป็นที่จะต้องมีแนวร่วมสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความสนใจในการดำเนินการในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น การให้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักแรม การบันเทิงและอื่นๆ จะต้องสอดคล้องกับทรัพยากรในท้องถิ่น อันนำไปสู่ตลาดกลุ่มเป้าหมายที่ปรับเปลี่ยนเข้ากับประเพณีวัฒนธรรมของเจ้าบ้าน การริเริ่มการทำงานเป็นหมู่คณะ และเครือข่ายจะได้นำซึ่งข้อมูลข่าวสารและการเตรียมความพร้อมของชุมชนต่อการท่องเที่ยวชนบทต่อไป

Abstract

The objectives of this research are mainly to study rural tourism development, especially in Changwat Phuket to produce rural tourism model for the sustainable tourism. Rural Tourism is designed to create sustainable communities in which there will be mutual understanding the local communities participation, comprising below other objectives:

1. To provide the necessary skills to all participants assessing the potential of rural tourism activities.
2. To enable participants to assist and develop a rural tourism plan for their own communities and surrounding area by using participatory approaches and tools; and
3. To provide an opportunity to all participants to exchange and share experiences together and gain benefit from the given rural tourism activities.

The research methodology is consisted of secondary and primary data. Primary data was collected from local people, tourists, and government factors by using questionnaires. Secondary data was literature review. This research was designed to successfully improve participants' skills, awareness and they also can organize their own suitable rural tourism activities. The research focuses on participatory planning approaches that actively involve local communities in tourism development so they can derive maximum benefits and contribute by conserving local resources (cultural and/or environmental) of which these elements are dependent factors. This data was analyzed by using the SPSS program to describe frequency, percentage, Chi-Square, and Goodman and Kruskal's Gamma for the Strength of Association. However, this research can be also summarized as follows:

Rural tourism has been identified as an important tourism sector which has great potential for development and promotion of Phuket. The strong growth in tourism expected over the next decade will provide excellent opportunities for the growth in rural tourism. A case study of the villagers at Baan Bangrong even sees their traditional way of life being eroded, leaving them struggling to survive. There are a few exceptions where the adaptation and the strength of a particular community help people to cope and prosper when conditions are changed. The villagers at Baan Bangrong in Pa Khlok are one example, as known through their rural tourism activity in an agro-tourism project. One innovation of the Agro-tourism project has been designed to protect the community's environment and employ villagers.

As we saw earlier, Rural Tourism Development is a complex notion which is determined by economic, ecological and socio-cultural factors. The indicators might act as useful measures of those factors that together contribute to sustainable rural tourism development.

Recommendation

There needs to be a partnership between all the interested parties at the national, regional and local level. Rural tourist facilities, such as accommodation, entertainment and others, must be directly related to local resources. It means targeting markets which are adapted to and compatible with the cultural traditions of the host region. Local initiators, working together within networks, must be given ample information and training to prepare them.